اخبار کوتاه

مدیر کل رفاه اجتماعی البرز خبرداد اختصاص کالابرگ الکترونیکی به ۱ میلیون و ۷۰۰ هزار البرزی

مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی البرز با بیان اینکه یک میلیون و ۷۰۰ هزار نفر در البرز مشمول استفاده از کالابرگ الکترونیک هستند، گفت: این خانوار تا پایان خرداد ماه برای استفاده از اعتبار کالابرگ فرصت دارند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایستا، حسین فلاح‌نژاد گفت: به همه کسانی که یارانه دریافت می‌کنند و در دهک‌های یک تا هفت هستند کالابرگ الکترونیکی اختصاص پیدا کرده‌است.

وی افزود: مبلغ این کالابرگ برای دهک‌های یک تا سه به ازای هر نفر ۵۰۰ هزار تومان و برای دهک‌های چهار تا هفت به ازای هر نفر ۳۵۰ هزار تومان است.

فلاح‌نژاد در مورد تعداد افراد مشمول کالابرگ الکترونیک در البرز اعلام کرد: یک میلیون و ۷۰۰ هزار نفر در قالب ۴۲۰ هزار خانوار که در دهک‌های یک تا هفت قرار دارند در استان مشمول دریافت کالابرگ الکترونیک هستند.

این مسئول خاطرنشان کرد: در اجرای این طرح، ۵۵۰۰ فروشگاه زنجیره‌ای و خرد در سطح استان مشارکت دارند و خوشبختانه شاهد ازدحام نیستیم.

فلاح‌نژاد تصریح کرد: اعتبار طرح کالابرگ به کد ملی سرپرست خانوار اختصاص می‌یابد و سرپرست خانوار می‌تواند با هر کارت بانکی نسبت به خرید اقلام اساسی اقدام کند.

مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی البرز گفت: اگر فردی نسبت به عدم دریافت کالابرگ اعتراض دارد می‌تواند با ورود به سامانه حمایت، درخواست بررسی خود را ثبت کند تا نتیجه اعتراض به صورت پیامکی به او اعلام شود.

وی در پایان گفت: اعتبار کالابرگ الکترونیک تا پایان خرداد قابل استفاده است.

با توجه به اینکه هیچ لیتکی برای طرح کالابرگ الکترونیکی ارسال نمی‌شود؛ مردم از ورود به لیتک‌های مشکوک با مضمون طرح کالابرگ خودداری کنند.

امکان استعلام اعتبار از طریق کد دستوری #۱۴۶۲۱*۵۰۰# فراهم شده است.

میزان ورود آب به سدهای کشور ۳۷ درصد کاهش یافت

میزان آب ورودی به سدهای کشور در پایان هفتمین ماه سال آبی جاری با کاهش ۳۷ درصدی روبرو شد و می رود تا تابستانی سخت را رقم بزند.

به گزارش پیام آشنا، سال آبی جاری (ابتدای مهر۱۴۰۳ تا آخر شهریور۱۴۰۴) تا ۳۰ فروردین ماه با وضعیت آبی چندان مناسبی نبود به طوری که کارشناسان صنعت آب کشور اعتقاد دارند این پنجمین سال خشکی است که کشور تجربه می کند.

براساس تازه ترین گزارش شرکت مدیریت منابع آب ایران از ابتدای سال آبی جاری تا ۳۰ فروردین ماه میزان آب ورودی به سدهای مهم و بزرگ کشور ۱۶ میلیارد و ۴۰۰ میلیون مترمکعب بود.

این میزان در سال گذشته آبی ۲۵ میلیارد و ۸۶۰ میلیون مترمکعب بود که کاهش شدید ورودی آب را نشان می دهد؛ تداوم این روند تامین آب مورد نیاز تابستان را با چالش های جدی همراه خواهد کرد.

همچنین حجم آب موجود در سدهای کشور از ابتدای سال آبی جاری تا ۳۰ فروردین ماه با کاهش همراه شده به طوری که از ابتدای سال آبی جاری تا ۳۰ فروردین حجم آب موجود در سدها ۲۶ میلیارد و ۵۸۰ میلیون مترمکعب شده است.

سال گذشته این عدد ۳۲ میلیارد و ۴۰ میلیون متر مکعب بوده که کاهش ۱۷ درصدی را رقم زده است.

با هدف تنظیم آب موجود در سدها میزان برداشت آب از آنها نیز ۱۰ درصد کاهش داده شده است؛ بر این اساس از ابتدای سال آبی جاری حجم برداشت از آب سدها ۱۴ میلیارد و ۳۵۰ میلیون متر مکعب شده است.

این درحالی است که سال گذشته آبی حجم برداشت از سدها ۱۵ میلیارد و ۹۵۰ میلیون متر مکعب بود.

درصد پرشدگی سدها کشور هم به ۵۱ درصد رسیده است.

مجموعه ۱۳ سد حوضه آبریز دریاچه ارومیه به همراه ۱۵ سد دیگر بین ۲۵ تا ۷۵ درصد کاهش را تجربه می کنند.

سود سهام ۷۲۷ هزار سهامدار واریز شد

بیش از ۲ هزار و ۵۲۶ میلیارد تومان سود در هفته پایانی فروردین ماه سال جاری از طریق اطلاعات سامانه سجام برای ۷۲۷ هزار سهامدار واریز شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از سازمان بورس جزئیات واریز سود سهامداران در هفته پایانی فروردین ماه ۱۴۰۴ حاکی از آن است که ۱۲ ناشر سود جاری، سنوانی و حق تقدم ۷۲۷ هزار و ۲۵۴ سهامدار را که شامل ۲ هزار و ۵۲۶ میلیارد و ۲۰۹ میلیون تومان می‌شود به حساب سجامی سرمایه گذاران واریز کردند.

این گزارش می‌افزاید: در هفته آخر فروردین ماه امسال، ۵ شرکت «ستایع بروتوشیمی تخت جمشید، شیر پاستوریزه پگاه اصفهان، لیزینگ رازی، پرداخت الکترونیک سامان کیش و پایمر آریا سلبول» سود جاری ۵۱۲ هزار و ۶۹۵ سهامدار که شامل ۸۹۴ میلیارد و ۵۲۸ میلیون تومان می‌شود را به حساب آنها در سامانه سجام واریز شد.

اتفاقات سال ۹۹ در بورس تکرار نخواهد شد

مدیرعامل فرابورس ایران گفت: امروز شرایط بازار سرمایه با سال ۱۳۹۹ فرق دارد و تجربه آن سال تکرار نخواهد شد.

به گزارش پیام آشنا، محمدعلی شیرازی در یک برنامه تلویزیونی با اشاره به افزایش ارزش بازار سرمایه در سال ۱۳۹۹ و اتفاقات بعد از آن گفت: احتمال اینکه اتفاقات سال ۹۹ دوباره تکرار شود بسیار کم است چراکه یک بار تجربه شد و در ستد گران بازار امروز می‌دانند که چه تحولاتی رخ داد که به سال ۹۹ منجر شد.

وی افزود: برای مثال امروز از نظر «IPO» یا عرضه‌های اولیه، هم شرکت پروژه داریم که آن زمان نداشتیم و هم شرکت‌های آماده عرضه و ورود به بازار زیاد هستند. همچنین تعداد سبدگردان‌ها و صندوق‌ها که در بازار فعالیت دارند نسبت به سال ۹۹ قابل مقایسه نیست. به گفته شیرازی، امروز تجربه سهام عدالت که در آن زمان به طور ناگهانی آزاد شد و برخی از تعادها را با چالش جدی روبروساخت را داریم و اتفاقات سال ۱۳۹۹ تکرار نخواهد شد.

پیام آشنا بررسی می کند

ایران اکسپو ۲۰۲۵؛ سکوی پرتاب صادرات غیرنفتی ایران

اختصاصی پیام آشنا- با حضور بیش از ۸۰۰ شرکت صادراتی داخلی و تبختام بیش از ۴۰۰۰ تاجر و بازرگان از ۱۱۰ کشور، هفتمین دوره نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی جمهوری اسلامی ایران موسوم به ایران اکسپو ۲۰۲۵، به فرصتی تاریخی برای تقویت صادرات غیرنفتی، تعاملات اقتصادی بین‌المللی و اصلاح تصویر اقتصادی ایران در جهان تبدیل شده است.

تحلیلی بر ابعاد راهبردی ایران اکسپو ۲۰۲۵

با تبختام بیش از ۴۰۰۰ بازرگان خارجی از پنج قاره جهان و حضور هیئت‌های عالی‌رتبه شامل وزرا، روسای اتاق‌های بازرگانی و انجمن‌های تخصصی، ایران اکسپو ۲۰۲۵ نه‌تنها از نظر تعداد، بلکه از لحاظ «کیفیت مشارکت‌کنندگان» نیز گامی بلند به‌سوی دیپلماسی اقتصادی موثر برداشته است. تمرکز ویژه بر پالایش کادر، عدم‌تحرک دعوت‌ها از سوی ستاد برگزاری، نشان‌دهنده تغییر رویکرد از صرفاً نمایش به‌سمت اثرگذاری واقعی بر تجارت خارجی کشور است.

هم‌افزایی دو رویداد؛ ایران و آفریقا در یک قاب

برگزاری همزمان نمایشگاه ایران‌اکسپو و سومین اجلاس همکاری‌های اقتصادی ایران و آفریقا در تهران، نقطه اتصال دو جریان مهم در راهبرد صادراتی ایران است. قاره آفریقا، با ظرفیت‌های معدنی، جمعیتی و اقتصادی خود، به‌عنوان مقصد آتی صادرات ایران معرفی شده است. مشارکت وزرای آفریقایی و نشست‌های تخصصی، مسیر انعقاد قراردادهای راهبردی جنوب-جنوب را هموار خواهد کرد.

از معرفی ظرفیت‌ها تا انتقال فناوری

ایران اکسپو، به‌واسطه حضور شرکت‌های فعال در ۶ گروه کالایی از صنایع غذایی و دارویی گرفته تا خدمات مهندسی و پتروشیمی، ویترینی جامع از توان تولیدی کشور ارائه می‌دهد. این ویترین، نه‌تنها بستر صادرات کالا بلکه زمینه انتقال فناوری و جذب سرمایه خارجی را نیز فراهم کرده است.

اقتصاد در قاب روایت ملی

یکی از وجوه مهم ایران اکسپو ۲۰۲۵، نقش آن در مقابله با پروژه ایران‌هراسی است. با حضور فرهنگی- رسانه‌ای گسترده و مشارکت هنرمندان و صنعتگران، تلاش شده تصویری واقعی، امن و فرصت‌ساز از ایران برای بازدیدکنندگان خارجی ترسیم شود. این بعد فرهنگی، پیوست نرم سیاست‌های تجاری ایران در سطح جهانی تلقی می‌شود.

تاکید معاون اول رئیس‌جمهور بر حمایت همه‌جانبه دولت چهاردهم از این رویداد، حضور مقامات ارشد از دستگاه‌های کلیدی و تشکیل شورای سیاست‌گذاری متسجم، نشانه‌ای از «اولویت صادرات در برنامه کلان اقتصادی کشور» است. پیام سیاسی این حمایت گسترده به بازارهای خارجی روشن است: ایران آماده بازگشت جدی به تجارت بین‌المللی است.

گام به‌سوی اقتصاد بدون نفت

ایران اکسپو ۲۰۲۵ بیش از آنکه رویداد نمایشگاهی باشد، نشانه‌ای است از تغییر نگاه ایران به تجارت جهانی. این رویداد، نه‌تنها محلی برای افزایش صادرات، بلکه آزمونی برای سنجش ظرفیت نهادهای دولتی و خصوصی در جذب سرمایه‌گذار، ارتقاء برند ملی و شکل‌دهی به تعاملات اقتصادی پایدار است. در شرایطی که فشار تحریم‌ها همچنان بر اقتصاد ایران سایه انداخته، چنین ابتکاراتی می‌تواند مسیری تازه برای عبور از تنگناهای سنتی ترسیم کند.

حذف یارانه ثروتمندان آغاز شد

حذف تدریجی یارانه افراد پردرآمد با هدف سامان‌دهی نظام پرداخت‌ها از فروردین ۱۴۰۴ آغاز شد. طبق آمار، یارانه نقدی ۴۳۶ هزار نفر از دهک‌های چهار تا ۹ در این ماه قطع شده است. با وجود سکوت وزارت رفاه، منابع آگاه تأیید کردند که این حذف، عمدتاً مربوط به دهک‌های ۸ و ۹ بوده و در راستای اجرای لایحه بودجه ۱۴۰۴ صورت گرفته است.

به گزارش پیام آشنا، براساس آمار سازمان هدفمندی یارانه‌ها، در اسفند ۱۴۰۲ یارانه ۳۰۰ هزار تومانی به بیش از ۵۰.۴ میلیون نفر پرداخت شده، اما این عدد در فروردین به حدود ۴۹.۹ میلیون نفر کاهش یافته است. برنامه دولت و مجلس حذف تدریجی ۱۸ میلیون نفر از لیست یارانه‌بگیران است که تاکنون ۷ میلیون نفر حذف شده‌اند.

مطابق لایحه بودجه ۱۴۰۴، دولت موظف است یارانه دهک‌های هشتم، نهم و دهم را حذف کرده و متابع آن را صرف افزایش کالابرگ خانوارهای کم‌درآمد کند. همچنین، قرار است از خرداد ۱۴۰۴، این اعتبار به خانوارهای تحت پوشش نهادهای حمایتی اختصاص یابد.

احمد میدری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کرده افرادی با درآمد ماهانه بالای ۳۰ میلیون تومان و مالکان چند ملک مشمول حذف یارانه خواهند شد. فرایند دهک‌بندی و تعیین مشمولان توسط وزارت رفاه انجام و لیست نهایی هر ماه به سازمان هدفمندی اعلام می‌شود.

برای معترضین به حذف یارانه نیز امکان ثبت اعتراض در سامانه «حمایت» فراهم شده است. ولی در صورت رد اعتراض، این افراد از مزایایی چون معافیت مالیاتی نیز محروم می‌شوند.

در راستای اصلاح ساختار پرداخت یارانه‌ها، دولت قصد دارد یارانه نقدی را به شکل کالابرگ تبدیل کند. خانوارها با کارت مخصوص تنها قادر به خرید ۱۱ قلم کالای اساسی خواهند بود. به گفته میدری، به‌زودی طرح دو فوریتی ارائه می‌شود که طبق آن، پیش از حذف یارانه، به خانوارها اطلاع داده خواهد شد تا در صورت اعتراض، اطلاعات خود را بازبینی و اعلام کنند.

وزیر نیرو:

بدمصرف‌ها منتظر قطع برق باشند

وزیر نیرو با توصیه به مشترکان خانگی گفت: باید مدیریت مصرف در دستور کار قرار گیرد زیرا اگر شاهد بدمصرفی باشیم، با محدودیت‌های برق مواجه می‌شوند.

به گزارش پیام آشنا، عباس علی آبادی وزیر نیرو با حضور در جمع خبرنگاران در رابطه با تأمین برق صنایع و تأمین برق خانگی در ایام پیک اظهار کرد: فاصله بین مصرف و تولید افزایش یافته است و اولویت ما با صنایعی است که Gdp و بهره‌وری بالاتری داشته باشند. با توجه به اینکه شاخص مصرف انرژی بالاست جی دی پی هم باید بالا باشد که این طریق نتیجه بهتری برای اقتصاد کشور دارد.

وی با توصیه به مشترکان خانگی گفت: باید مدیریت مصرف در دستور کار قرار گیرد زیرا اگر شاهد بد مصرفی باشیم، با محدودیت‌های برق مواجه می‌شوند.

وی ادامه داد: هم اکنون در حال کامل کردن ابزارهای محدودکننده هستیم و این محدودکننده‌ها به نحوی عمل خواهند کرد که در حد الگوی مصرف و مطابق با استانداردهای جهانی به مشترکان برق تخصیص پیدا می‌کند و برای مصرف بیشتر آن برق مشترکان قطع می‌شود.

وی در خصوص وضعیت ناترازی برق در تابستان، اظهار کرد: اگر برنامه‌ها اجرایی نشود ناترازی برق به ۲۴ هزار مگاوات می‌رسد اما پیش‌بینی می‌کنیم که با اجرای برنامه‌ها ناترازی به کمتر از ۱۰ هزار مگاوات برسد.

وزیر نیرو در رابطه با برنامه وزارت نیرو برای تغییر تعرفه‌ها، گفت: تعرفه‌ها به صورت پلکانی افزایش خواهد یافت برای تصرف‌های در حد الگو تغییر چندانی نخواهد داشت اما برای مشترکانی که فراتر از الگو مصرف می‌کنند بیشتر مؤثر خواهد بود و این موضوع هم در آب و هم برق اجرایی می‌شود.

علی آبادی در رابطه با دریافت حقابه ایران از افغانستان توضیح داد: شاید دقیق نباشد اما ۵ نوبت از طرف افغانستانی درخواست کردیم که جلسه‌ای درباره حقابه ایران داشته باشیم اما هم بارها وعده برگزاری جلسه را دارند.

وی ادامه داد: طبق قاعده جلسات باید در دو طرف به طور مرتب برگزار شود. نوبت قبل در افغانستان برگزار شد و این جلسه باید در تهران برگزار شود. اما افغان‌ها اعلام کردند که نتوانستند مجوز لازم برای ورود به این امر را دریافت کنند به همین دلیل پذیرفتیم که نماینده ایران برای برگزار جلسه به افغانستان بود.

وزیر نیرو گفت: تاکنون توانیم ۷۰۶۰ مگاوات مترمکعب حقابه را دریافت کردیم که این عدد بسیار کمتر از حقابه ایران است.

وی افزود: البته برنامه‌های دیگری جز حقابه هیرمند در دستور کار داریم و در ادامه بادریافت حقابه ایران از افغانستان توضیح داد: شاید دقیق نباشد اما ۵ نوبت از طرف افغانستانی درخواست کردیم که جلسه‌ای درباره حقابه ایران داشته باشیم اما هم بارها وعده برگزاری جلسه را دارند.

وی ادامه داد: طبق قاعده جلسات باید در دو طرف به طور مرتب برگزار شود. نوبت قبل در افغانستان برگزار شد و این جلسه باید در تهران برگزار شود. اما افغان‌ها اعلام کردند که نتوانستند مجوز لازم برای ورود به این امر را دریافت کنند به همین دلیل پذیرفتیم که نماینده ایران برای برگزار جلسه به افغانستان بود.

وزیر نیرو گفت: تاکنون توانیم ۷۰۶۰ مگاوات مترمکعب حقابه را دریافت کردیم که این عدد بسیار کمتر از حقابه ایران است.

رئیس مرکز اطلاعات مالی اعلام کرد

تبعات جدی استمرار حضور ایران در لیست سیاه FATF

رئیس مرکز اطلاعات مالی در واکنش به ادعاهای مخالفان و شایعه‌های مطرح شده، به تبعات استمرار حضور ایران در لیست سیاه FATF برای کشورهای همسو و سوءاستفاده آمریکایی‌ها از آن برای فشار به ایران حتی در لغو احتمالی تحریم‌ها پرداخت.

به گزارش پیام آشنا، هادی خانی - دبیر شورای عالی پیشگیری و مقابله با جرایم پولشویی و تأمین مالی تروریسم - با اشاره به اینکه بیش از چند سال است فریاد می‌زنیم که عادی‌سازی پرونده کشور در گروه اقدام مالی و خروج از لیست سیاه، گرفتن ابزار اقدامات خصمانه از دست آمریکا است نه تداوم حضور در این لیست، گفت: این ادعای مخالفان که FATF به ابزار آمریکا برای فشار به ایران تبدیل شده، درست است لیکن کامل بیان نمی‌کنند.

وی افزود: نسخه کامل این ادعا را تعریف می‌کنم؛ تحت‌فشار کشورهای مخالف ما، قرار است همزمان کشورهای چین، امارات و ترکیه تحت ارزیابی دوره‌ای FATF قرار گیرند که یکی از مهم‌ترین محورهای ارزیابی این نهاد ناظر، اقدامات قهری این سه کشور در خصوص برخورد با فعالیت‌های اقتصادی اتباع کشورهای حاضر در لیست سیاه منطبق با استانداردهای مصوب است.

وی افزود: به تبع آن شاهد تشدید اقدامات نظارتی مهم‌ترین شرکای تجاری‌مان علیه خودمان هستیم که مصداق سوءاستفاده آمریکا از حضورمان در لیست سیاه برای فشار به ایران است.

لیست سیاه؛ مانعی برای بهره‌برداری از لغو تحریم

معاون وزیر اقتصاد با انتقاد از سطح نگری و ساده‌اندیشی برخی اشخاص به نکته مهمی پرداخت و گفت: فرض کنیم مذاکرات با آمریکا به جمع‌بندی برسد و تحریم‌ها لغو شود؛ سؤال مهم اینجاست آیا با وجود حضور ایران در لیست سیاه و محدودیت‌های تعاملات پولی و مالی تمام کشورها به غیر از کرمشاهای با کشورمان به بهانه اقدامات تقابلی علیه کشورهای پرخطر، توافق ما با آمریکا تا زمان خروجمان از این لیست و لغو اقدامات تقابلی علیه نظام پولی و مالی کشور، به‌صورت یک‌جانبه به نفع آمریکا نخواهد بود؟

رئیس مرکز اطلاعات مالی به برنامه مشخص آمریکایی‌ها در این زمینه با دستور علنی ترامپ به خزانه‌داری این کشور برای به‌کارگیری تمام تلاش‌ها جهت حفظ ایران در لیست سیاه FATF اشاره کرد و افزود: آیا اینکه برخی در داخل کشور با این رویکرد هم‌راستا حرکت کردند قابل‌تأمل نیست؟! امروز آمریکایی‌ها در مذاکرات، با اطمینان از محدودیت‌های پولی و مالی ناشی از حضورمان در لیست سیاه FATF با خیالی آسوده‌تر امتیاز می‌دهند چون می‌دانند با برداشتن سد تحریم‌های ظالمانه از مقابل ایران عملاً برنامه‌های پیشرفت کشور به سد FATF برخورد و عبور زمان‌بر از این مانع، سال‌ها تحقق اهداف اقتصادی ایران اسلامی را با چالش روبرو می‌کند؛ همان سال‌هایی که می‌توانستیم در گذشته به نفع خودمان مدیریت کنیم.

این مقام مسئول همچنین با ابراز تأسف از اظهارنظرهای غیر کارشناسی درباره عدم امکان خروج از لیست سیاه به دلیل اجماع و رأی منفی آمریکا و اسراییل در اجلاس FATF گفت: در دولت شهید رئیسی، تائید دو بند از برنامه اقدام به نفع کشورمان را در اجلاس اصلی با وجود حضور آمریکا و اسراییل گرفتیم و قبل از آن هم به همین منوال ۱۵ بند به تأیید رسیده بود.

خانی با بیان اینکه اصول در اجلاس اصلی FATF مفهومی مشابه آنچه در کشورمان در خصوص رأی‌گیری جلسات شاهدیم وجود ندارد که گروهی بگویند بله و گروهی بگویند خیر، افزود: تمرکز اجلاس بر طرح و پاسخ به ایرادات فنی است و بعد از پاسخ به ایرادات و رفع شبهات عملاً اجماع رخ می‌دهد و اینکه به یک یا چند کشور اجازه داده شود با رویکرد سیاسی و بدون دلیل فنی و یا بدون استناد به توصیه‌های FATF، مانع اجماع شوند کاملاً نادرست و منطبق با رویه‌های مصوب این گروه نیست.

وی ادامه داد: حتماً هر کشوری که به‌عنوان مخالف صحبت می‌کند باید مستند به استانداردهای FATF دلایل عدم موافقت را تشریح و وقتی پاسخ به‌صورت مستند دریافت می‌کند عملاً مخالفت او منتفی خواهد شد و با همین روش ۱۷ بند برنامه اقدام و خروج ایران از ذیل توصیه ۷ در اجلاس FATF مورد تائید قرار گرفته است.

رئیس مرکز اطلاعات مالی در رد ادعای عدم امکان خروج از لیست سیاه به دلیل اجماع و رأی منفی آمریکا و اسراییل در اجلاس FATF به این نکته نیز اشاره کرد که اگر نظام رأی‌گیری FATF با یک یا دو رأی منفی به ضرر کشور تمام می‌شود پس باید با رأی منفی روسیه همچنین آرای منفی برخی کشورهای دوست او، عملاً عضویت این کشور تعلیق نمی‌شد ولی تعلیق شد و یا اینکه امروز آفریقای جنوبی که عضو اصلی FATF است و با رأی اجلاس اصلی به لیست خاکستری رفته، خودش علیه خودش رأی منفی داده که اجماع با تعریفی که مخالفان می‌گویند رخ داده باشد؟!!

رئیس مرکز اطلاعات مالی در پایان، مخالفان عادی‌سازی پرونده ایران در FATF را به مطالعه وضعیت سایر کشورها از جمله خود آمریکا در این نهاد تشویق و دو سؤال مطرح کرد: آیا با فرض قبول ادعای اجماع سازی توسط یک کشور علیه کشور دیگر پس چرا آمریکایی‌ها بیش از یک دهه نتوانسته‌اند وضعیت خودشان را در ارزیابی‌های FATF کاملاً سفید کنند؟ آیا تداوم رویکرد پاک کردن صورت‌مسئله بزرگی به نام FATF در عوض ورود و مدیریت این چالش به نفع منافع ملی است؟

یادداشت

فرش ایرانی در مرز ورود همیشگی به «حاشیه تاریخ»

صادرات فرش دستباف ایرانی، این میراث گران‌قدر فرهنگی و اقتصادی در سال ۱۴۰۳ به ۴۱.۷ میلیون دلار رسیده است؛ رقمی که هرچند نسبت به سال ۱۴۰۲ با افزایش ارزش ۳ درصدی همراه بوده است.

رشد ۳ درصدی ارزش صادرات فرش دستباف ایرانی در سال گذشته در مقایسه با دوران اوج این صنعت در دهه‌های گذشته، به‌ویژه سال ۱۳۷۳ با صادرات ۲.۱ میلیارد دلاری، حکایت از یک سقوط آزاد باورنکردنی دارد و این کاهش مداوم که حالا به کمتر از ۲ درصد از قله تاریخی خود رسیده، نه‌تنها یک چالش اقتصادی که زنگ خطری برای هویت فرهنگی ایران است.

یکی از ریشه‌های افول جایگاه جهانی فرش دستباف ایرانی را بدون تردید باید تحریم‌های اقتصادی ایران جست‌وجو کرد که طی سال‌های اخیر دستی بزرگ پیش روی تجارت جهانی این محصول بی همتای ایرانی قرار داده است.

تحریم‌های اقتصادی به‌ویژه پس از خروج آمریکا از برجام در سال ۱۳۹۷ ضربه مهلکی به صادرات فرش دستباف وارد کرده. آمریکا که تا پیش از تحریم‌ها حدود ۲۵ درصد از بازار صادرات فرش ایران را به خود اختصاص داده بود، عملاً از فهرست مقاصد صادراتی حذف شده و محدودیت‌های بانکی و مشکلات نقل‌وانتقال ارز، تجارت رسمی فرش را به شدت دشوار کرده است به طوری که بسیاری از صادرکنندگان را به سمت روش‌های غیررسمی و پررسیک سوق داده است که این وضعیت، اعتماد بازارهای جهانی به تجارت پایدار با ایران را کاهش داده و رقبا را به میدان‌دار اصلی تبدیل کرده است.

طی این سالها همچنین سیاست تعهد ارزی که از سوی بانک مرکزی اعمال شد، به یکی از یکی از بزرگ‌ترین موانع داخلی برای صادرات فرش ایرانی تبدیل شده است. این سیاست، صادرکنندگان را ملزم می‌کند ارز حاصل از صادرات را در شرایطی غیرشفاف و پررییسک به سیستم بانکی بازگردانند و این الزام، به‌ویژه برای صادرکنندگان فرش که با حاشیه سود پایین و بازارهای رقابتی سروکار دارند، به عاملی بازدارنده تبدیل شده و بسیاری از بازرگانان را از ادامه فعالیت دلسرد کرده است و از نگاه فعالان این حوزه «استانداری بلند» برای صادرات خلق کرده است.

در همین حال حذف مرکز ملی فرش از ساختار وزارت صمت در سال‌های اخیر، نشان‌دهنده کم‌توجهی ساختاری به این صنعت است. نبود استراتژی توسعه‌ای و برنامه‌ریزی منسجم، حمایت از تولیدکنندگان و صادرکنندگان را به حداقل رسانده و صنعت فرش را در برابر رقبای خارجی بی‌دفاع گذاشته است.

یادمان بماند هند، چین، پاکستان، و ترکیه در سال‌های اخیر با بهره‌گیری از نیروی کار ارزان، تولید انبوه، و بازاریابی تهاجمی، بخش بزرگی از بازار جهانی فرش دستباف را تصاحب کرده‌اند. هند، به‌تنهایی، سهم خود را از ۱۰ درصد به بیش از ۳۰ درصد بازار جهانی رسانده است. فرش‌های هندی و چینی، هرچند از نظر کیفیت و اصالت با فرش ایرانی قابل‌مقایسه نیستند، اما با قیمت‌های به‌مراتب پایین‌تر و تحویل سریع‌تر، مشتریان را جذب کرده‌اند. نکته تلخ‌تر، کپی‌برداری این کشورها از طرح‌های اصیل ایرانی و عرضه آن‌ها با عنوان فرش‌های «همتایه ایرانی» است که به اعتبار برند فرش ایران ضربه زده است.

در این بین ترکیه هم با جذب بافندگان و طراحان ایرانی و ارائه تسهیلات به آن‌ها، به رقیبی جدی تبدیل شده است. مهاجرت بافندگان ایرانی به کشورهایی مانند افغانستان و پاکستان به‌دلیل درآمد پایین و نبود بیمه، زنگ خطر دیگری برای این صنعت است.

واقعیت این است که توریم بالا و گرانی مواد اولیه، از پشم و کرک گرفته تا ابریشم، هزینه تولید فرش دستباف را به شدت افزایش داده است. در حالی که رقبای ایران از مواد اولیه ارزان‌تر و نیروی کار با دستمزد پایین بهره می‌برند، تولیدکنندگان ایرانی مجبورند با هزینه‌های سرسام‌آور دست‌وپنجه نرم کنند. این امر، قیمت تمام‌شده فرش ایرانی را بالا برده و رقابت در بازارهای جهانی را دشوار کرده است. برخی کارشناسان نیز به کاهش کیفیت برخی فرش‌های تولیدی اشاره دارند که نتیجه فشار اقتصادی بر بافندگان و کمبود مواد اولیه مرغوب است.

به یاد داشته باشیم جهان در حال تغییر است و فرش دستباف دیگر تنها گزینه برای کف‌پوش منازل نیست و گسترش فرش‌های ماشینی، موکت و سایر کف‌پوش‌های مدرن، تقاضای جهانی برای فرش دستباف را کاهش داده و تغییر فرهنگ مصرف در کشورهای توسعه‌یافته، به‌ویژه در اروپا و آمریکا و گرایش به دکوراسیون مینیمال، جایگاه فرش‌های سنتی را تضعیف کرده است و در کشورمان هم کاهش قدرت خرید و تغییر سبک زندگی، بازار داخلی فرش دستباف را کوچک‌تر کرده است.

در حالی که صنعت فرش ایران از فقدان تبلیغات مؤثر و حضور قوی در بازارهای جهانی رنج می‌برد، رقبا با شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی و استفاده از پلتفرم‌های دیجیتال، بازار خود را گسترش می‌دهند. تا ایران به دلیل محدودیت‌های مالی و تحریم‌ها، نتواند حضوری پررنگ در این عرصه داشته باشد و این در شرایطی است که نبود مطالعه دقیق درباره سلیقه بازارهای جدید، مانند چین و روسیه، فرصت‌های بالقوه را از دسترس ایران خارج کرده است.

لازم به ذکر است همه‌گیری کووید-۱۹ هم به این صنعت ضربه زد. کاهش تولید به دلیل محدودیت‌های کار گاهی، اختلال در زنجیره تأمین مواد اولیه، و توقف نمایشگاه‌های بین‌المللی، صادرات فرش را در سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۰ به پایین‌ترین سطح خود رساند و هرچند جهان از این بحران عبور کرده، اما اثرات آن همچنان در رکود بازار احساس می‌شود.

کوتاه سخن اینکه افزایش ۳ درصدی صادرات در سال ۱۴۰۳ هرچند ناچیز است اما می‌تواند نشانه‌ای از بهبود نسبی باشد. بازارهای جدیدی مانند چین که به دلیل رشد طبقه ثروتمند به واردکننده فرش دستباف تبدیل شده و کشورهایی مانند قطر و امارات، پتانسیل بالایی برای صادرات دارند. با این حال بدون اصلاح سیاست‌های داخلی، لغو تعهد ارزی، حمایت از بافندگان از طریق بیمه و تأمین مواد اولیه ارزان و سرمایه‌گذاری در بازاریابی جهانی این صنعت نمی‌تواند به دوران طلایی خود بازگردد و البته دولتمردان ما باید فرش دستباف را نه فقط یک کالا بلکه نمادی از هویت ملی و ابزاری برای دیپلماسی فرهنگی ببینند و بپذیرند که احیای جایگاه ایران در بازار جهانی فرش، نیازمند عزمی ملی، همکاری بین بخش خصوصی و دولتی و نگاهی بلندمدت است در غیر این صورت این گنجینه فرهنگی که روزگاری مایه افتخار ایران بود، برای همیشه به حاشیه تاریخ رانده خواهد شد.

فرزانه غلامی
alborz.payam@gmail.com